

KAN İÇEN TOPRAKLARIN AĞITI

ÇETİN YİĞENOĞLU

(Araştırma-Röportaj)

Bu kitabın yayın hakkı PHOENİX YAYINEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

KAN İÇEN TOPRAKLARIN AĞITI

Yazar: Çetin Yiğenoğlu

Editör: Ertan Akkaş

Kapak ve Sayfa düzeni: Buse Dilara Dirim

2021 Aralık, Ankara

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

ISBN No: 978-605-7789-27-3

Phoenix Yayınevi - Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 11003

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt.

14/1Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.phoenixyayinevi.com>

Baskı:

Tarcan Matbaacılık Yayın. San.

Sertifika No: 47663

İvedik Köy Mah. İvedik Cad.

No: 417/AYenimahalle/Ankara

Tel: 0(312) 384 34 35

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Âdem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

KAN İÇEN
TOPRAKLARIN AĞITI

ÇETİN YİĞENOĞLU

İçindekiler

SUNU	11
------------	----

1- ORTADOĞU'NUN ORTASINDA

BAŞLARKEN	17
ATEŞ ÇEMBERİNDEKİ TOPRAKLAR.....	28
Araplar, eskiden... ..	29
Savaşçı süper organizma	32
Bin 250 yıllık kan davası	34
Haşimiler Ortadoğu'da hâlâ iktidarda!	35
Ürdün, ihanetin ödülü bir ülke.....	37
ARAP MİLLİYETÇİLİĞİ	39
ORTADOĞU DEĞİŞİRKEN	46
Beyaz taş duvarlı evler diyarı	48
Küçük kralın küçük ülkesi zorda/ydi.....	49
Eski Adana Valisinin torunu	50
Ortadoğu için kayıp oldu.....	53
Petrolü yok.....	55
Su en büyük sorun	56
“AMERİKAN İSLAMI”, ÜRDÜN, ORTADOĞU, BARIŞ.....	58
Amerikan İslamı	61
ÜRDÜN KÜLTÜR BAKANI ERBAHAT:“ÜRDÜN, MÜSLÜMAN KARDEŞLER ÖRGÜTÜNÜ TASFİYE EDİYOR”	64
FİLİSTİN'DE ÇÖZÜM “TEK MİLLET, İKİ DEVLET”	68
İSRAİL ARAP MİLLİYETÇİLİKLERİNİ BESLİYOR	70
Amman Fener oteldeki buluşma.....	70
BİR ARAP AYDININ ÇAĞRISI: “DÜNYANIN BÜTÜN LAİKLERİ BİRLEŞİNİZ!”	84

ÜRDÜN'ÜN ÇERKEZLERİ	92
Kimliğini korumakta kararlı bir halk	94
“SÜREKLİ LİDER ARAYIŞINDA BİR HALK; ARAPLAR”	98

2- ŞAM'DAKİ ORTADOĞU

BİR GOTİK DÜNYA: HALEP	103
Bir yanı derinliksiz kent.....	104
Hızır Makamı'nı tavaf ettik.....	105
Çarşı değil, koca bir kent.....	105
Halep Türkmenleri	106
100 Yıllık Bir Otel: The Baron's Hotel	107
Gotik Dünyada Yiterken	108
BİR CARİYENİN KADERİNE MAHKÛM ÜLKE; PALMYRA.....	110
Esir pazarından Saraya.....	112
Palmyra'da görülecek yerler	114
ŞAM'DAKİ ORTADOĞU	116
Bir gezinin ardından	116
Bir aksiyon filmindeymişçesine.....	117
Coşkuyu dorukta yaşamak.....	119
Bomba patladı ama.....	120
Turistik gezi	120
Humus'un güzelleri	121
Binlerce yıllık senaryo	122
Hamas	124
Hamas: Direniş bitmez! Duvarlar yıkılır! Kudüs Araplarıdır! ..	126
"BOP, siyaseten çöktü"	129
"İslamın ılımlısı, radikali olmaz"	137
ÜÇ KİTANIN ORTASINDA.....	140
Her siyasal gelişmenin aktörü	140
Saldırı sırasını beklerken	141
36. paralel diye bir şey yok!	143
Kitle imha silahları biraz "muğlak" konu	143
Suriye'siz Lübnan	146
Suriye sonunda Lübnan'dan çekildi ama.....	147
Golan'daki yumuşamanın nedeni	149

Savaş için bahaneden çok ne var?	150
Lübnan tekrar gerilirken... ..	152
Yönsüz politikalar	153
Suriye ne arıyor/du?	154
Modern Suriye nereye?	156
Beşar Esad rahatlattı, ama... ..	157
BAAS'ı da tasfiye etti	158
ABD destekli muhalefet	160
Uyarılar bunalttı ama Esad yılmadı	161
Ortadoğu'da bir metropol: Şam	162
TÜRKİYE-SURİYE İLİŞKİLERİ	164
Türlere, Türkiye'ye ilgi çok	166
Suriye Türkleri yoksulluk, asimilasyon kısıncında.....	167
Suriye-PKK-Türkiye.....	168
Suriye'de Kürtler	170
Filistin... Tarihın en büyük göçlerinden birinin öyküsü.....	172
Ulema soluk aldırmağı	173
Arafat'ı kıskanmak	175
Arapsız bir Filistin.....	176
Kendi toprağında işğal altında yaşamak	178
Ortadoğu'da çözümsüzlüğün merkezi: Kudüs.....	179
Kuneytra açık hava savaş müzesi	180
Çardak kentten görece modern kente.....	184
"Biz savaşmayı severiz"	187
"ABD'nin ılımlı İslam politikası radikal İslamı güçlendirdi"	190
Suriye'de İslam tam yol ("Türbanlı"ya "hicaplı" diyorlar)	193
Şam'a gidip Sadi'yi dinlememek	195
Çarpışan seyyareler.....	197
Bir tuhaf isim geleneği	198

3- SAVAŞIN ADI YOK

DÜNYA YENİDEN Mİ KURULDU?	201
Bölgeyi "yeşil tehlike" vurdu	205
Neydi o yapı? Niçindi bu savaşlar, bu saldırganlık?	206
ÇİFTEYLE ŞAM'A GİTMEK	209

Arap bülbülü avlarcasına.....	209
I-Adana Mutabakatı	210
II- Astana Mutabakatı.....	212
III – Ankara Mutabakatı.....	214
IV- Soçi Mutabakatı.....	217
TÜRKİYE-SURİYE/ARAP İLİŞKİLERİNE BİR BAKIŞ	219
SURİYE TÜRKLERİ/TÜRKMENLERİ.....	223
Golan Türkmenleri	226
BÜYÜK POLİTİKALAR	228
Türkiye’de devlet politikaları çökerken.....	232
Türk Seddi	234
Türkiye tam sömürge oldu.....	236
Neomonarşik federe İslam devleti.....	238
TOP - BÜTÜP	242
Türkiye çıkarına mı baktı?.....	247
Peker’in “Suriye ganimeti”yle ilgili açıklamaları	250
ARAP BAHARI, ÇİÇEKLERİ WALL STREET’TE, BRÜKSEL’DE, PARİS’TE, BERLİN’DE, ROMA’DA, LONDRA’DA AÇAN, KIRAĞISI	
ORTADOĞU’YU TİTRETEN BİR BAHARDIR.....	251
Arap Baharı neyin baharı?	253
Suriye’nin muhalifleri.....	260
GAZAP DÖNEMİ	263
Batı ne istediye yaptılar.....	265
SURİYE’NİN KURTULUŞ SAVAŞI	267
GÖRÜNÜM: 2012 HALK, TÜRKİYE’NİN SURİYE’YE	
MÜDAHALESİNE KARŞIYDI.....	274
AVRUPALI GAZETECİLERİN SIĞINMACI BEKLENTİSİ	278
Sayıları bilinmiyor(du).....	279
SIĞINMACI NOTLARI.....	288
SURİYELİ KADINLAR KALICI	296
Kalanlar-gidenler.....	297

4-KAN İÇEN TOPRAKLARDA

SURİYE’YE SAVAŞ KARARI İSTANBUL’DA MI ALINDI?	303
Savaş yeni başlıyordu.....	305

IŞİD İstanbul'da mı kuruldu?	307
SURİYE KAHRAMANI İKİ KOMUTAN	309
"Baba"	311
Şehit taneleri	313
İSİMLER, ÖRGÜTLER, SINIRLAR DEĞİŞTİ	317
Kürt kent devletleri	319
Büyük Amerikan Kürdistanı	321
İncirlik'siz olmaz	322
İncirlik'ten vurdular	323
ÖRGÜTÜN ADI	325
Kim bu finansörler?	326
Finansörlerin paralı katilleri	328
Şebbihalar	333
Kaplan Kuvvetleri	335
Ölü mü, diri mi hâlâ bilinmiyor	337
Hasan kime benzer?	341
Suriye'deki Rus varlığı	342
Putin	343
Spetnazlar	345
Wagnerler	346
Black Water Company	349
SADAT	351
Peker'den SADAT'a suçlama	353
ÖSO/Suriye Milli Ordusu	354
İdlip terörist dinlenme kampı	355
Enfeksiyon İdlip'te toplandı	359
İdlip düğümü	361
ABD'yle Rusya'nın kayıkçı kavgası	364
İran'ın bin yıllık düşü	365
İsrail'in 2700 yıllık düşü	366
Türk/İye Birleşik Devletleri (TBD)	367
KIRMIZI HAT	370
Türkiye için Bağdat Demiryolu da kapanırsa	376
PARA... YALAN... KAN	378
"Suriye Halkına Karşı İşlenen Savaş Suçları"	380
Teröristler kimyasal silah kullandı	383

Okullara, hastanelere, ibadethanelere saldırdılar, öldürdüler, tecavüz ettiler	385
NİĞDE-ADANA-HATAY HATTI/NİĞDE-MUSUL-KOBANİ HATTI	388
Adana'dan katliam turizmi.....	388
Adana neden, nasıl bir merkez oldu?	391
Sarin gazı Adana'dan.....	395
Hangi Heyssem?	399
Reyhanlı katliamı büyük bir kurgu mu?	402
Adana-Reyhanlı hattı	406
“MİT TIR'ları” olayı niçin önemliydi?.....	410
İŞİD'in Niğde saldırısı çok bilinmeyenli	415
2014 yazı çok sıcaktı	419
GERİLİM YÜKSELTİLİRKEN	423
Suriye önce komşuları tarafından kuşatıldı.....	426
Türkiye, Suriye'ye terörist geçiş kapısı.....	427
DOĞU AKDENİZ, TÜRKİYE-LİBYA HATTI	432
TSK Libya'da	435
SONUÇ	439
Suriyeli Kürtler ABD petrol şirketiyle anlaştı	441
Suriye YPG-PKK'yi vurdu	442
Türkiye'den bakınca.....	448
İslamcılık düşünün getirdiği	450
Magrip'ten Maşrık'a	453
Türkiye Birleşik Devletleri (TBD)	455
Bitirirken... ..	458
EKLER.....	459

Sunu

Öncelikle gazeteci, halkına karşı özgeci kimlik sahibi gazeteci olarak yaşadığım kentte, ülkemde, komşu ülkelerde, dünyada olan biteni yakından izleyegeldim... Tanık olduğum olayları, olguları, çelişkileri bir biçimde (gazete yazıları/haber, röportaj, kitap) yayımladım. Emperyalizm, vahşi bir akbaba gibi çullanmadan önce -başta Suriye-, dört yıl üst üste bölgeye gidip gezme olanağı bulmuştum. Suriye'nin doğusuyla kıyı kentlerinden Tartus dışında çok yerini gezdim. Bu ara kültür-sanat etkinlikleri bağlamında tanıştığımız Suriyeli, Filistinli, Ürdünlü, Suudi Arabistanlı dostlarla karşılıklı ziyaretler sırasında birçok bölgesel siyasi konuyu konuştuk. Bu görüşmeleri, gezilerdeki izlenimlerimi ana hatlarıyla yazmaya çalıştığım inceleme-röportajlarla sıcağı sıcağına yayımladım.

Suriye gezilerimin üzerinden on yıl geçtikten sonra, Türkiye'nin sınır ötesi harekâtları (özellikle Suriye'deki gelişmeler) üzerine bir daha baktığım o röportajların özgün yapılarıyla güncelliklerini koruduğunu gördüm. Antik çağdan bu yana, özellikle Ortadoğu'da yeni ulus devletlerin kurulduğu, manda yönetimindeki bazı devletlerin bağımsızlığını kazandığı 1. ve 2. Paylaşım Savaşlarından bu yana bir özet niteliğindediler. Tarihsel gelişim hakkında özet de olsa bir bilgi aktarmak ereğiyle o röportajları kitaba aldım.

Röportajlar için sözkonusu gezileri yaptığım dört yıl, on yılını dolduran savaştan öncesini kapsıyordu. Elinizdeki kita-

ba bu yanıyla 14 yıllık bir sürecin ürünü denilebilir. Gezilerin yapıldığı ilk dört yılın ardından olan-biteni gözlemleme, küçük yorumlar yapma, küçük notları biriktirmeyle geçen bir süre. Sonra, bu satırları yazmanın sorumluluğum olduğunu düşünerek işe koyulma...

Türkiye ile Suriye arasındaki yalancı baharda gitmiştim Suriye'yle Ürdün'e. İlk iki bölümde yer alan, gerek Ürdün'le ilgili kapsamlı röportajı, gerekse Halep'le Palmyra'yla birlikte büyük Suriye röportajını yer yer taşıdığı magazinsel unsurları ayıklamadan yayımlamamın uygun olduğunu düşündüm. Bunların satır aralarında taşıdıkları anlamlardan, bilgilerden, çağrışımlardan, günümüzle çelişkilerinden çok, zamanın ruhunu yansıması açısından önemli olduğu için kitaba alınmasında yarar gördüm.

Sözkonusu gezileri yaptığımız dönemde savaş tamtamları çalınmıyordu ama adına emperyalizm denilen ahtapot kollarıyla başta Suriye, bütünüyle Ortadoğu'yu sinsice sarmaya başlamıştı.

Araştırma aşamasında bölgedeki, özellikle Suriye'deki siyasi gelişmelere yer yer değindiğim "Küçük Amerika"¹ başlıklı kitaplarıma baktığımda ise farklı bir gerçekliği saptadım. Kitaplarda, biraz sezgisel yaklaşımlarla kaleme aldığım yazıların da röportajlardaki bazı eksikleri tamamlayarak günümüze gönderme yaptığını gördüm. Kimi dostların ikinci kitapta² yayımladığım Suriye'nin kuzeyiyle ilgili haritayı³ ne tür bir öngörüyle çizdiğimi, öbür iki kitaptaki yorumları nasıl yaptığımı hâlâ sorup durmalarının nedenini daha iyi anladım.

¹ Çetin Yiğenoğlu, *Küçük Amerika-1 BAŞKAN, Küçük Amerika-2 KUMPAS, Küçük Amerika-3 İNCİRLİK ROMANI*

² Çetin Yiğenoğlu, *Küçük Amerika-2 KUMPAS*

³ Bkz. Ek: Harita, No:1

Bu çalışmada, dünden bugüne -özellikle yakın geçmişi-mizde- meydana gelen olayları tarihsel gelişime uygun biçimde değerlendirirken anlatı tekniği açısından genelde kronolojiye sadık davrandım. Yalnızca olayların sürece etkisini vurgulamak gerektiğinde zaman zaman anakronizme yöneldim. Bu coğrafyada yaşayan herkesin bir biçimde birbiriyle bağı olduğunu hiç gözardı etmeden yakın geçmişte olan biteni -elden geldiğince- bütüncül bir yorumla geleceğe aktarma ereğiyle yazmaya çalıştım. Bu nedenle anlatım içinde bazı tarihler geçmiş zaman içerisindeki bir şimdiye gönderme yaptı. Bu durum ayrıca dikkatinize sunulur!

Kitabı yazmaya koyduğumda Suriye'yi, Ortadoğu'yu, sorunlarını, çelişkilerini, bunda emperyalizmin, kapitalizmin rolünü, neoliberalist krizlerin etkilerini, gerçekçi bir yorumla yapılacak sentezi imbiklemeye tek başına hiçbir kitabın gücünün yetmeyeceğinin bilincindeydim. Kuşkusuz, Suriye'yle Ortadoğu konusunda bildiklerimiz bilmediklerimizin yanında denizde yalnızca bir damladır. Ne ki, bildiklerimizi yorumlayarak çikarsadıklarımızı görünce siz okurlarla paylaşmamız gerektiğini düşündüğüm için bu kitabı yazmaya karar verdim.

Bu gerçekliğin bilincinde bir bölge insanı, bir gazeteci, bir yazar olarak önemli gördüğümüz olaylarla olguları soyutlayıp irdeleyerek kendimce bir senteze varmaya çalıştım. Yorumlarım ne denli isabetli bilemem ama en azından yarınlara bir belge niteliğinde kalır diye düşünüyorum. Çok iddialı bulunmayacağını dileyerek herkesin bildiğini sandığı bazı şeylerin bilinmeyen yanlarını da ortaya çıkarmak istediğimin bilinmesini isterim.

Bu çalışmaya karar vermemde, yanibaşımızda kıyamet kopmasına karşın, ülkemizdeki entelektüel sorumsuzluğun payının da olduğunu belirtmem gerekiyor. Türkiye'de, birkaç

namuslu gazetecinin köşe yazısıyla birkaç röportaj dışında Suriye'yle ilgili biri çeviri, birkaç kitap yayınlanmıştı ancak. Nesnel haberler çirayla aransa zor bulunurken gazeteler Suriye konusunda kirli haberlerle doluydu. Bunlar karşısında gazetecilik karakterimin dürtüsüyle bir durum saptaması yapmam gerektiğini düşündüm.

Saygılarımla.
Çetin Yiğenoğlu